

Natuurlijke bestrijding eikenprocessierups Boermarke Wapserveen nog steeds succesvol na 6 jaar

Datum

25 juni 2026

Silvia Hellingman,
Hellingman Onderzoek en Advies B.V.
Ludenbos 15
1358 EL Almere
E-mail: info@hellingman-onderzoek-en-advies.nl
T: 06 22480418
KvK: 52898024

1. Inleiding

In 2016 is het project Natuurlijke bestrijding eikenprocessierups van start gegaan in Westerveld met de Stichting Boermarke Wapserveen als opdrachtgever. Gemeente Westerveld, provincie Drenthe, LTO Noord, Vermilion en Agrarische Natuur Drenthe hebben mede het project mogelijk gemaakt. Het project bleek zeer succesvol. Hoewel het project in 2020 is afgerond is in 2021 nog een evaluatie gedaan. De resultaten waren zeer goed te noemen. Omdat de eikenprocessierupsen weer toenemen hebben we besloten de proeflocatie van de Boermarke 6 jaar na afronding van het project in juni 2026 opnieuw te inspecteren.

2. Resultaten 6 jaar later

Op 22 juni 2026 zijn de locatie van de Boermarke (de proeflocatie) en de controle locatie (Van Helomaweg, gemeente Westerveld) geïnspecteerd op de aanwezigheid van eikenprocessierupsen en nesten.

De inspectie van de proeflocatie is uitgevoerd samen met de inspecteur die voor de gemeente controles op eikenprocessierupsen uitvoert.

Vooraf is de huidige situatie in beeld gebracht.

Het insectenhotel gemaakt door de bewoners van de Margriet Hoeve, Zorgboerderij staat er nog steeds.

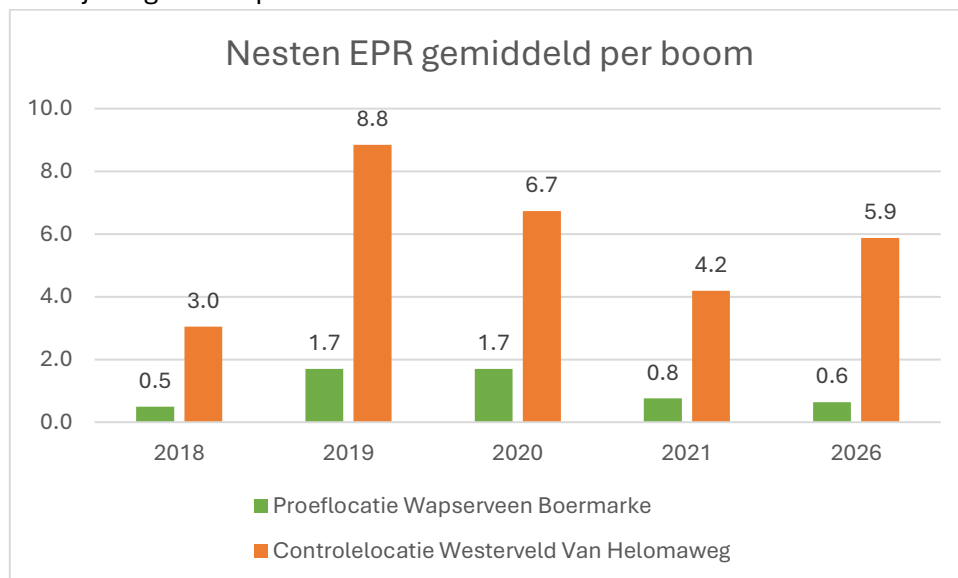
De natuurlijke vegetatie en de FAB-rand in het weiland langs de strook met eikenbomen zijn in goede conditie, de FAB-rand in het weiland wordt door de boer in stand gehouden.

Om praktische reden is de berm tussen weg en het fietspad gemaaid, maar er zijn voldoende gewassen voor de natuurlijke vijanden zoals sluipvliegen en sluipwespen, om hun voedsel als volwassen insecten te kunnen vinden in de strook in het weiland naast de voormalige proeflocatie (zie foto voorblad).

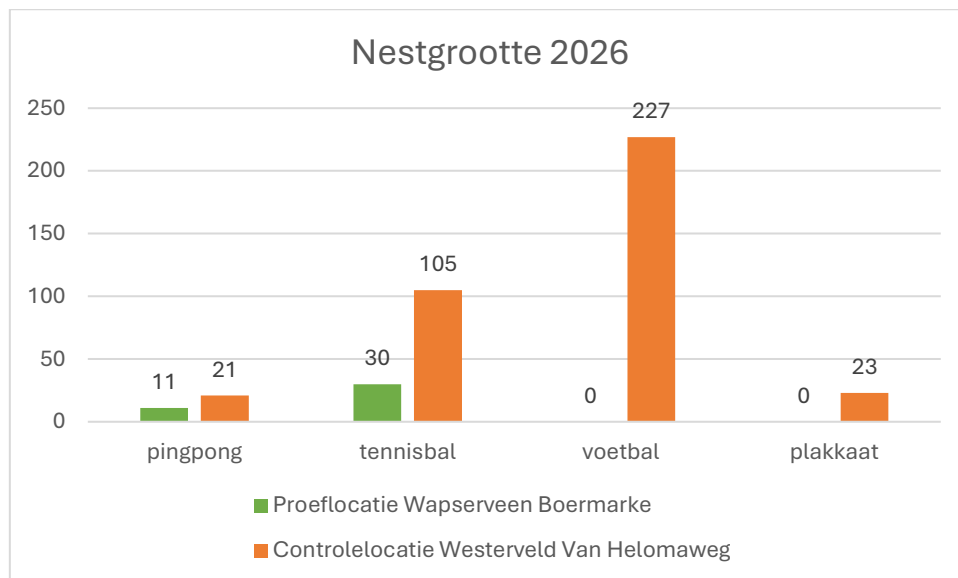
De vogelkastjes worden onderhouden door de inwoners en boeren (waaronder schoonmaken in de winter) en samen met de vogelwacht 2 x per jaar geïnspecteerd.

Gemeente Westerveld is doorgegaan met de monitoring met feromoonvallen ter plekke.

De resultaten zijn nog steeds positief.

Grafiek nesten gemiddeld per boom proef- en controlelocatie

Grafiek nestgrootte proef- en controlelocatie juni 2026

Voor bepaling van de grootte van de nesten worden de normen gehanteerd die in de Landelijke leidraad eikenprocessierups zijn opgenomen. Nesten worden onderverdeeld in pingpong, tennisbal, voetbal en plakkaaten op de stam.

Voorbeelden nesten proeflocatie Boermarke:

Foto's Nestje onder een tak (links) en nest achter een vogelnestkast (rechts)

Voorbeelden nesten controle locatie Van Helomaweg:

Foto's Plakkaaten op de stam en laag bij de grond alleen in de controle locatie aangetroffen

Foto's meerdere grote nesten in de bomen (in de proeflocatie geen grote nesten waargenomen)

3. Conclusie

Beheersing van de eikenprocessierupsen op een natuurlijke manier is effectief. Het vereist WEL samenwerking en betrokkenheid.

Wat we hier ook van leren is dat beheersing van de eikenprocessierups op een natuurlijke wijze niet kostbaar hoeft te zijn. Om het te laten slagen is het nodig dat alle partijen betrokken blijven en dat de locatie ook wordt onderhouden.

In Wapserveen is het goede resultaat bereikt door gezamenlijke inspanningen en betrokkenheid van de boeren, omwonenden en vogelwacht. Dat door inspanningen over de jaren heen.

In de proeflocatie is een evenwicht aanwezig tussen de eikenprocessierupsen en diens natuurlijke vijanden: vogels, vleermuizen, (roof)kevers, (roof)wantsen, sluipvliegen, lieveheersbeestjes en gaasvliegen, mieren, spinnen, sluipwespen en bronswespen en bronswespachtigen.

Eikenprocessierupsen leveren daardoor minder risico's op.

Hoewel het project is afgerond in 2020 zijn we de ontwikkeling van pop- en eiparasieten zoals bronswespen en bronswespachtigen blijven volgen op de proeflocatie. Sinds 2025 zijn deze aangetroffen. Gevangen exemplaren in de locatie zijn opgestuurd naar de specialist van Naturalis, Sandrine Ulenberg.

Van belang. Geen enkele natuurlijke vijand zal de eigen voedselbron volledig uitroeien. Dus volledig vrij van eikenprocessierupsen lukt niet (overigens ook niet met welke andere beheersingsmethode dan ook). Uiteindelijk gaat het om een goede balans waardoor de risico's worden verminderd.

Het handboekje "Natuurlijke bestrijding eikenprocessierups" is nog altijd geheel kosteloos verkrijgbaar bij de Agrarische Natuur Drenthe.